

Umetniška gimnazija – glasbena smer

Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

JAZZ BOBNI

OBVEZNI PREDMET

420 ur

**Posodobljeni učni načrt
JAZZ BOBNI
Obvezni predmet (420 ur)**

Posodobljeni učni načrt je pripravil:

Aleš Rendla, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinator predmetnih skupin za jazz trobento, jazz pozavno in jazz bobne:

Zdravko Hribar, prof.

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenovu srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011-2015.

Recenzenta:

doc. mag. Jaka Pucihar, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Janez Gabrič, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.62(0.034.2)

RENDLA, Aleš

Posodobljeni učni načrt. Jazz bobni [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravil Aleš Rendla]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0188-2 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl.

271419904

Posodobljeni učni načrt za predmet jazz bobni je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za jazz bobne. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet jazz bobni, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju instrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	4
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	5
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	11
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	12
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	14
5.2	Medpredmetne povezave	14
6	MATERIALNI POGOJI	15
7	ZNANJA IZVAJALCEV	15

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet jazz bobni je strokovni predmet v programu umetniške gimnazije, modul C: jazz – zabavna glasba. Pouk predmeta poteka v vseh letnikih programa v skupnem obsegu 420 ur. Bobni so eno najpomembnejših glasbil velikega jazzovskega orkestra oz. big banda. Zelo pomembno vlogo imajo tudi v komornih jazzovskih zasedbah, močno pa so zastopani tudi v drugih glasbenih zvrsteh.

Na ravni srednjega izobraževanja skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgaja in izobražuje glasbene talente, jim omogoča pridobitev temeljnih glasbenih znanj ter nadgradnjo njihovega praktičnega in teoretičnega znanja. Pri predmetu jazz bobni dijaki* razširjajo estetska, intelektualna, čustvena in domišljajska obzorja ter razvijajo kritično-analitični odnos do glasbe. Pri tem si oblikujejo odnos do glasbenega dela od začetne stopnje branja notnega zapisa prek improvizacije do končnega ustvarjalnega dogodka. Študij bobnov navaja dijake na samostojno delo in iskanje ustreznih rešitev v okviru tehnično-muzikalnih zahtev. Pri pouku se dijaki spoznajo s sodobnimi tehnikami igranja na glasbilo, z različnimi glasbenimi slogi in s posebnostmi delovanja bobnarja znotraj različnih glasbenih zasedb – od tria do velikega jazzovskega orkestra. Dijaki oblikujejo svoj glasbenopredstavni svet in spoznavajo proces glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja. Pripravljajo se za doseganje kakovostne interpretacije tako zgodovinskih kot tudi sodobnih glasbenih slogov.

Izbira literature naj bo prilagojena posameznikovim sposobnostim in jo lahko dopolnjujemo v skladu s splošnim učnim načrtom in z novimi dognanji v pedagoški praksi.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu jazz bobni:

- usvajajo izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti bobnov in drugih tolkal;
- se seznanjajo z dosežki jazzovske ustvarjalnosti;
- razvijajo svojo nadarjenost in muzikalno usposobljenost;
- razvijajo svoje ustvarjalne sposobnosti;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in predznanje;
- usvajajo intonacijo in ritem, spremljajo zvočna gibanja in spremljajo notni zapis;

---

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

- razumejo in z uporabo usvojijo zakonitosti glasbene teorije;
- pomnijo ritmične vzorce, zavedajo se pomena glasbenih fraz;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo svoj učni proces;
- spremljajo in presojujejo uspešnost učnega procesa;
- razvijajo odgovornost za svoje znanje;
- osveščajo in razvijajo svojo usposobljenost načrtovanja učenja;
- vključujejo čustvovanje v sistem pomnjenja;
- na nastopih predstavljajo dosežke glasbene ustvarjalnosti;
- dosegajo znanja za nadaljevanje študija in se vključujejo v orkestre in komorne skupine;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- poznajo, razumejo in uporabljajo strokovne izraze v tujih jezikih;
- pridobivajo podatke iz različnih virov;
- se navajajo na socialnost in vzajemno sodelovanje pri komorni igri, v orkestru in pri projektne delu;
- razvijajo vzajemnost in se prilagajajo za enakopravno sodelovanje;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih in si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- se udeležujejo domačih in mednarodnih tečajev in seminarjev;
- spoznavajo in izvajajo glasbena dela slovenskih skladateljev in aranžerjev;
- razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti;
- spoznavajo enakost in različnost slovenske in svetovne glasbene dediščine;
- se sporazumevajo v slovenščini.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: - se soočajo s postavljanjem oz. utrjevanjem zdravih temeljev igranja, pri čemer so v ospredju visoke zahteve, ki jih postavlja poklicna glasbena praksa;	– Enojni udarci in poudarki (<i>up-down strokes</i> in <i>taps</i>) s poudarkom na zapestni tehniki – Enojni in dvojni predložki – Paradidli

<ul style="list-style-type: none"> - se ob začetku šolanja seznanijo z morebitnimi tehničnimi pomanjkljivostmi, ki se zaradi manj zahtevnega gradiva na nižji stopnji še niso pokazale, in se posvetijo njihovemu odpravljanju; - se seznanijo z najpomembnejšimi tehničnimi poudarki (pravilna in sproščena drža telesa, drža palic, tehnika igranja na <i>hi-hat</i> in basovski boben, kontrola tempa); - spoznavajo vsebine in literaturo, ki je prilagojena njihovim tehnično-muzikalnim zmogljivostim in posebnostim. 	<ul style="list-style-type: none"> - 26 standardnih rudimentov <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Morelo, Master Studies (str. 16–23) - G. Krupa, Drum Method - R. Hochrainer, Die kleine Trommel - E. Keune, Die kleine Trommel (1–100) - S. Houghton, S. B. B. D. (str. 16–23) - G. Stone, Stick Control (str. 16–23)
--	--

3.1.2 Vaje na bobnih

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z igranjem vaj na kompletu bobnov podpirajo in nadgrajujejo cilje iz 3.1.1; - izvajajo vaje, ki dopolnjujejo vsebine in tehnične prvine, obravnavane na tehničnem področju, še posebno tehnične vaje nadgrajujejo z vajami za kordinacijo; - se učijo interpretirati melodične fraze in jih razporejati (orkestrirati) po bobnih; - občasno kot pripravo na izvedbo pravih bobnarskih partov uporabljajo njihov poenostavljeni zapis, kar omogoča prilagajanje dijakovim trenutnim zmogljivostim, obenem pa tudi razvijanje pomembnih bralnih veščin orkestrskega bobnarja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehnika leve in desne noge (enojni in dvojni udarci) - Pravilno sedenje in postavitev - Vaje za koordinacijo - Igranje figur <i>ostinato</i> (<i>swing</i>) in branje notnega gradiva - Spoznavanje osnovnih standardnih in plesnih ritmov (<i>swing</i>, <i>bossa nova</i>, <i>beat</i>, <i>rock'n roll</i>, <i>jazz waltz</i> itd.) <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - G. Chester, The New Breed (str. 1–23), 1a, 1b, 2a, 2b, 3a, 3b - J. Riley, The Art of Bop Drumming - Primeri za spremljavo 1, 2, 3, 4 - L. Bellson, Modern Reading Text - T. Reed, Syncopation
---	--

3.1.3 Skladbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajajo preprostejše skladbe ali jazzovske standarde različnih izvajalskih slogov s poudarkom na razvijanju občutka za obliko (na tej stopnji izvajajo predvsem skladbe preprostejših oblik), ki so prilagojene stopnji njihovega predznanja, z namenom izgradnje tehničnih osnov igranja na bobne; - ob izvajanju skladb kljub nižji zahtevnostni stopnji usvajajo slogovne zakonitosti, osnove jazzovskega fraziranja in razvijajo muzikalni izraz; - razvijajo sposobnost koncentracije in uspešnega nastopanja pred občinstvom; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje. 	<ul style="list-style-type: none"> - D. Ellington, Satin Doll - K. Weil, Mack the Knife - R. Henderson, By By Black Bird - A. C. Jobim, Girl from Ipanema - S. Rollins, St. Tomas; Oleo; All of Me - C. Parker, Autumn Leaves <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Riley, The Art of Bop Drumming (<i>play alongi</i> iz te knjige) - B. Fullen, Play Along
---	---

3.1.4 Skladbe za veliki jazzovski orkester (Big Band Charts)

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se spoznavajo z literaturo za veliki jazzovski orkester, različnimi načini notacije in izvedbe 	<ul style="list-style-type: none"> - S. Karas, Jazz Drumming (Ballad for Suny, Speriess Blues, Run with the Wind)
---	--

<p>glede na zgodovinsko obdobje; v začetni fazi se osredinjajo na lažje aranžmaje, katerih namen je samo razvijanje in utrjevanje bralnih veščin, kasneje pa se bolj posvetijo izvedbi iz obdobja <i>swinga</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> - z dobrim predznanjem in kakovostno tehnično postavitvijo lahko že posežejo po nekaterih pomembnejših izvirnih aranžmajih za veliki jazzovski orkester, pri čemer pridejo bolj izraza muzikalne in slogovne prvine (npr. priredbe C. Basiea in D. Ellingtona); - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje. 	<p>Drummers Lullaby)</p> <ul style="list-style-type: none"> - S. Houghton, BB Drumming (Movie Cue, So this is Funk, Fatback, Movie Cue 2 idr.)
--	---

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadgrajujejo pridobljena znanja ter širijo svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti; - pod vodstvom učitelja postopoma širijo nabor tehnično-didaktičnega gradiva; - postopoma vzpostavljajo sistem vsakodnevne vaje čim širšega spektra tehničnih prvin; pri tem uporabljajo tako navedeno literaturo kot tudi vaje in sisteme tehničnega urjenja, ki niso izdani v knjižnih oblikah; - usvajajo nova gradiva in znanja, tako da ne zanemarjajo vidikov, s katerimi so se ukvarjali pred tem; - se učijo razlikovati med »pomembnimi« in »manj pomembnimi« notami (jazzovsko fraziranje); - se učijo razlikovati med sekcijskimi in ansambelskimi figurami (<i>fills and setups</i>); - igrajo vaje z rudimenti v poliritmičnih obrazcih, vendar šele ko posamezne elemente obvladajo zares dobro, kasneje pa tem vajam dodajo še basovski boben in <i>hi-hat</i>; - za kontrolo obvezno uporabljajo metronom; se spoznajo z osnovnimi tehnikami igranja z metlicami. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prstna tehnika (za levo in desno roko) - Dvojni udarci (komolčna tehnika) - Švicarski rudimenti - Tremolo (<i>closed roll</i>) - Triolsko branje (<i>triplet overlay</i>) - Metlice (od balade do <i>medium swing</i>) <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - D. Wacke, Back to Basies - E. Thigpen, On Jazz Drumming - E. Keune, Die kleine Trommel (str. 108–111) - R. Hochrainer, Die kleine Trommel - S. Houghton, BB Drumming (str. 14–44) - C. Willcoxon, 150 Solos (1–40)
--	--

3.2.2 Vaje na bobnih

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - še vedno trdno povezujejo vsebine tega sklopa z operativnimi cilji sklopa muzikalnih in tehničnih prvin; - triolsko branje nadgrajujejo z igranjem po bobnih, posamezne poudarke pa prenašajo na činele in dodajajo basovski boben; - tehnično obvladujejo prvine (<i>fillins</i>), ki jih še nadgradijo v konkretnih skladbah; - se seznanijo z najuporabnejšimi linijskimi kombinacijami med desno nogo in rokama ter konstruirajo preproste ritme na tem principu (<i>groove</i>); - se spoznajo s pravili solistične improvizacije 	<ul style="list-style-type: none"> - Triolsko branje (<i>triplet overlay</i>) - Rudimenti v poliritmičnih obrazcih - Linearne kombinacije (<i>Linear Time fills and Phrases</i>) - Afrokubanski ritmi (<i>mambo, rumba, čačača</i>) - <i>Rumba clave</i> - <i>Son clave</i> <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - S. Houghton, BB Drumming - G. Chaffee, The Independent Drummer - F. Malabe in B. Weiner, Afro Cuban
---	--

(4 4, 8–8) in improvizacijo <i>na formo</i> ; - se spoznajo z osnovami afrokubanskih ritmov in načinom <i>clave</i> .	Rhythms
--	---------

3.2.3 Skladbe	
Dijaki: - izvajajo preprostejše skladbe ali jazzovske standarde različnih izvajalskih slogov s poudarkom na razvijanju občutka za obliko (na tej stopnji izvajajo skladbe kompleksnejših oblik, ki spoznavajo dijake z nesimetričnimi formami, ki so prilagojene stopnji njihovega predznanja); - se ob izvajanju skladb tudi slogovno čim bolj približajo izvajalski praksi obdobja, v katerem je nastala skladba; - se v vodeni improvizaciji učijo uporabljati elemente iz 3.2.1 in 3.2.2 ter razvijajo svoj glasbeni izraz; - s pomočjo glasbenih primerov spoznavajo različne bobnarje in njihove sloge; - nadgrajujejo znanje s poglobljenim študijem jazzovskega fraziranja; - spoznavajo igranje <i>za udarcem (laid back)</i> ; - spoznavajo igranje <i>na udarec (on the beat)</i> ; - spoznavajo igranje <i>pred udarcem (on the top of the beat)</i> .	- S. Rollins, Airegin - D. Brubeck, Take Five - C. Parker, Antopology; Donna Lee - W. Shorter, Footprints - D. Gillespie, Night in Tunizia - M. Bauza, Mambo inn - M. Davis, Round About Midnight, Milestones, ESP, Someday My Prince will Come, Solar, Blue in Green, Four - A. Blakey, Moanin - C. Brown, Joy Spring - R. Haynes, We Three

3.2.4 Skladbe za veliki jazzovski orkester (Big Band Charts)	
Dijaki: - nadaljujejo spoznavanje z literaturo za veliki jazzovski orkester različnimi načini notacije in izvedbe, v tej fazi se osredinjajo na srednje težke aranžmaje, katerih namen ni samo razvijanje in utrjevanje bralnih veščin, temveč razvijanje sposobnosti za avtorske izvedbe notnih predlog; - spoznavajo priredbe različnih slogov (<i>latino jazz, funk, jazz waltz</i> idr.); - z dobrim predznanjem lahko posežejo po aranžmajih, ki zahtevajo prehajanje iz enega sloga v drugega; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.	- P. Herbolzheimer, Night in Tunizia, Funky Sea Funky Dew, Ground Blues - S. Houghton, BB Drumming (Old Time Blues, Coffee and Castanets) - T. Jones, Three in One - G. Goodwin, Big phat Band (Big Band play Along)

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine	
Dijaki: - nadgrajujejo že pridobljeno znanje vseh prvin igranja; - se že rutinsko poslužujejo sistema tehničnih vaj, ki pokriva vse bistvene vidike igranja v tehničnem smislu (hitrost, vzdržljivost, kontrola, dinamika); - povezujejo tehnične vaje v daljše sklope, tako da postopoma povečujejo hitrost	- Trojni in četverni predložki (navadni) - Enojni, dvojni, trojni, četverni predložki, izigrani (<i>ausgeschlagen</i>) - <i>Press roll</i> Literatura: - E. Keune, Die kleine Trommel (str. 91, 93, 98, 99)

izvedbe; – pred seboj povezujejo različne tehnike (prsna, zapestna in komolčna); – nadgrajujejo že pridobljena znanja vseh prvin igranja.	– G. Chaffee, Technique Patterns – C. Willcoxon, 150 Solos (40–80)
---	---

3.3.2 Vaje na bobnih

Dijaki: – nadgrajujejo tematiko triolskega branja iz 3.2.2; – napredujejo v interpretaciji hitrega <i>swinga</i> in spoznavajo nove oblike ritma (<i>fast swing patterns</i>); – spoznajo osnovne tehnike za latino glasbila (konga, bongos, timbale in druga mala tolkala); – usvajajo uporabo <i>paradidlov</i> za igranje poudarkov in predigravanje (<i>fill in</i>); – nadaljujejo vaje za koordinacijo.	– J. Riley, Beyond Bop Drumming – G. Chester, The New Breed (kombinirani sistemi) – G. Chester, The New Breed 2 (začetni sistemi) – G. Chaffee, Technique Patterns (kombinacije za roke in noge)
--	---

3.3.3 Skladbe

Dijaki: – poglobijo znanje s skladbami s kombiniranimi ritmi in prehodi med njimi; – se učijo zakonitosti prehajanja iz enega tempa v drugega; – se učijo obvladovanja tempa, ko prehajajo iz enega načina v drugega (npr. prehod iz balade v <i>double time</i> , iz sambe v <i>fast swing</i> ipd.); – nadgrajujejo znanje z neparnimi ritmi; – v zvezi z neparnimi ritmi se spoznajo z glasbenimi primeri iz etno glasbe; – nadgrajujejo znanje na področju afrokubanskih in brazilskih ritmov; – poglobijo znanje o vlogi in delovanju bobnarja v okviru ritmične sekcije;* – se spoznajo z različnimi načini spremljave solista.	– Mozambique – Songo – Samba – Baiao – F. Zappa, Joes Garage – P. Metheny, Travels (D. Gottlieb) – W. Reaport, Mr. Gone (P. Erskine) – S. Smith, Vital Information Literatura: – F. Malabe-B. Weiner, Afro Cuban Rhythms – D. Foneska-B. Weiner, Brazilian Rhythms – A. Moreira, The Spirit of percussion – M. Samba, African Rhythms
---	---

*Po možnosti vadijo z basistom in ob študiju različnih ritmov (*swing, funky, latino*) analizirajo občutja in posebnost različnih slogov.

3.3.4 Skladbe za veliki jazzovski orkester (Big Band Charts)

Dijaki: – se učijo tehnik hitrega študija notnega gradiva (branje <i>prima vista</i>); – se spoznajo s težjimi glasovi za big band ; – samostojno raziskujejo zakonitosti artikulacije; – z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje.	– S. Houghton, BB Drumming, Sweet Georgia, 60 second TV Spot, Medusa – P. Herbolzheimer, Blues in Latin, Just Like That – G. Goodwin, Big Fat Band (Big Band play Along)
---	--

3.3.5 Transkripcije bobnarskih partov

Dijaki: – spoznavajo transkripcije značilnih solističnih	– M. Roach, For Big Sid
---	-------------------------

<p>bobnarskih partov, z analizo strukture in motivike si pridobivajo izkušnje za svoje ustvarjalno solistično delo;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sami ob pomoči učitelja transkribirajo lažje bobnarske sole in njihove dele in jih tudi sami izvajajo, v izvedbi se približujejo izvorniku po pravilni tehnični izvedbi (slogovna doslednost, dinamika, <i>sticking</i> itn.), hitrost izvedbe pa je v tej fazi drugotnega pomena; - se spoznavajo z različnimi načini gradnje sola in uporabe motivičnega gradiva; - z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje. 	<ul style="list-style-type: none"> - D. Agostini, Salt Paenuts - J. Riley, The Jazz Drummer Workshop - J. Riley, Beyond Bop Drumming
--	---

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do konca razvijejo (ali pa vzdržujejo in izboljšujejo že doseženo) muzikalno tehnično raven, ki omogoča izvedbo maturitetnega programa in sprejemnega izpita na visoki šoli; - nadgrajujejo in utrjujejo pridobljeno znanje vseh prvin igranja; - razvijajo dinamične zmogljivosti in hitrost; - poseben poudarek namenjajo zanesljivosti, zbranosti in samonadzoru; - samostojno analizirajo svoje tehnično znanje in iščejo potrebna gradiva za nadaljnji razvoj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kompletiranje rudimentov v celovito vajo (<i>ritual</i>) - Vaje za vzdržljivost (<i>endurance</i>) - Vaje za hitrost - <i>Long roll</i> - Tehnika peta – prsti (za noge) <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - E. Keune, Die kleine Trommel (do konca) - J. Morelo, Master Studies - L. Stone, Stick Control
--	---

3.4.2 Vaje na bobnih

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izpopolnjujejo vse tehnične veščine, posebno se posvečajo zahtevnejšim vajam za neodvisnost okončin, ki jih razvijejo do stopnje, da je mogoča improvizacija med njimi (<i>3 way coordination</i>); - prenašajo težišče ritma v levo roko (<i>ambidexterity</i>); - usvajajo težje ritmične figure (grupacije). 	<p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - G. Chester, New Bred 2 (Double Broken in sistemi <i>Funk Swing</i>) - P. Magadini, Musician Guide to Polirhythms - L. Torenbruno, Rhythmus Schulung - M. Samba, African Rhythms
--	---

3.4.3 Skladbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se detaljno spoznajo z vlogo bobnarja tako v okviru velikega orkestra kot tudi v mali zasedbi; - se s poslušanjem približajo različnim načinom spremljave in izvajanja sola (poudarek je na melodičnem igranju) (M. Roach, J. De Jonette, S. Gad, B. Cobham); - poseben poudarek namenijo programu, ki je sestavni del maturitetnega izpita in morebitnega programa sprejemnih izpitov na visoko šolo; - se poglobijo v vse prvine interpretacije dela; 	<ul style="list-style-type: none"> - C. Corea, Now he sings now he Sobs (R. Haynes) - M. Tyner, The Real McCoy (E. Jones) - B. Cobham, Spectrum - C. Corea, The Leprechaun (S. Gad) - M. Davis, ESP (T. Williams)
---	--

- z izvajanjem na pamet gradivo usvajajo globlje in temeljiteje ter tako ustvarijo pogoje za prepričljivejši vtis izvedbe.	
--	--

3.4.4 Skladbe za veliki jazzovski orkester (<i>Big-Band charts</i>)	
Dijaki:	
- se seznanijo z gradivom tudi s pomočjo vseh dostopnih avdio medijev in spleta, kritično analizirajo izvedbe in pridobivajo potrebne informacije;	- G. Goodwin, Big Fat Band (Big Band play Along)
- po možnosti samostojno obdelajo gradivo z vidika izvedbe in sami pripravijo solistične kadence;	- P. Herbolzheimer, Antopology
- spoznavajo dela sodobnih slovenskih skladateljev in aranžerjev.	

3.4.5 Transkripcije bobnarskih partov	
Dijaki:	
- še naprej razvijajo vse vidike tega sklopa vsebin, ki so jih obravnavali med dosedanjim učenjem;	- Skladbe s poliritmi in grupacijami
- prek del tega sklopa se še bolj poglobijo v posebnosti posameznih pomembnih bobnarjev in tako še dodatno oblikujejo svoj umetniški slog.	- F. Zappa, Black page, Big Swifty
	- Transkripcije bobnarskih partov
	Literatura:
	- B. Mintz, Different Drummer
	- J. Riley, Beyond Bop Drumming

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja glasbila in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja glasbila, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja glasbila, pri kateri sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu in slogu ter je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna

vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

V vseh letnikih dijaki vsaj eno skladbo izvajajo na pamet.

1. letnik – letni izpit:

- dve etudi za mali boben, izbor iz poglavja 3.1.1;
- interpretacija notnega gradiva v določenem slogu (*swing* ali *latino*), izbor iz poglavja 3.1.2 (T. Read, Syncopation, ali L. Bellson, Syncopation);
- dve skladbi ob posnetku (*Big Band Chart*).

2. letnik – letni izpit:

- dve etudi za mali boben, izbor iz poglavja 3.2.1;
- transkripcija jazzovskega sola;
- dve skladbi za *big band*, izbor iz poglavja 3.2.4.

3. letnik – letni izpit:

- dve etudi za mali boben, izbor iz poglavja 3.3.1;
- transkripcija jazzovskega sola (For Big Sid, The Drummers Workshop ali lastna transkripcija);
- dve skladbi za *big band*, izbor iz poglavja 3.3.4.

4. letnik – letni izpit:

- nastop z ansamblom, šest značajsko različnih skladb: *medium swing*, *fast swing*, balada, *latino* ritem, *blues* in skladba s svobodno izbiro ritma (nepravilni ritem, *fusion*, *funk*);
- tehnični del: jazzovska etuda, transkripcija.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja letnega izpita; predmet konča v četrtem letniku z razredno oceno.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pouk glasbe z dejavnostmi in vsebinami prispeva k splošnemu in glasbenemu razvoju dijakov ter razvija zmožnosti vseživljenjskega učenja. Učenje in poučevanje glasbe bo uspešno, če bo celostno, dejavno in ustvarjalno. Tak pristop spodbuja in omogoča doseganje splošnih in procesno-operativnih glasbenih ciljev na čustvenem, socialnem, gibalnem in spoznavnem razvojnem področju.

Učni načrt nadgrajuje poznavanje glasbe, ki ga v praksi lahko udejanjimo s skrbno in gospodarno načrtovanimi in izpeljanimi učnimi urami. Učitelj avtonomno oblikuje posamezne učne sklope, tako da smiselno povezuje posamezne glasbene dejavnosti z

operativno-procesnimi razvojnimi cilji in vsebinami. Zaporedje in globino vsebin ter metode in oblike dela učitelj prilagaja glede na potrebe, zmožnosti in pričakovanja dijakov.

Zaradi individualnega pristopa k dijaku ter zaradi upoštevanja njegovih fizičnih, psihičnih in glasbenih dispozicij naj učni načrt za pedagoga ne pomeni neke toge obveznosti, temveč naj s sistematično razvrščenim gradivom nakaže posamezne težavnostne stopnje, ki učitelju služijo za orientacijo in pomoč pri razvoju mladega glasbenika.

Temeljno poslanstvo učitelja je razvijanje glasbenega čuta pri dijakih in ustvarjanje potrebe po muziciranju. Ob tem ne smemo pozabiti, da je bistvena naloga v času izobraževanja na srednji šoli izgradnja vseh temeljnih tehničnih prvin, ki omogočajo bodoče bobnarjevo poklicno udejstvovanje. Pomembna je dolgoročna vizija dijakovega razvoja v vseh prvinah igranja na bobne z vidika visokih poklicnih zahtev, da ne bi morebitno stremljenje k doseganju trenutnih rezultatov povzročilo primanjkljajev postavitve, kar bi pripeljalo do nepremostljivih ovir na višjih stopnjah izobraževanja. Med najpomembnejše tehnične temelje, ki jim moramo posvetiti vso pozornost, so pravilna postavitve rok, drža paličic, pravilno sproščeno sedenje, pravilna uporaba pedal, obvladovanje sproščene telesa, dinamike in tempa, krepitev občutka za obliko in oblikovanje temeljnega glasbenega besedišča za samostojno in odgovorno improvizacijo. Poleg priporočene literature dijake spodbujamo tudi k obiskovanju raznih delavnic in seminarjev. Usmerjamo jih tudi k vsebinam, dostopnim na spletu in drugih medijih (strokovna literatura, plošče). Dragocena tehnično-didaktična dognanja, veščine in spoznanja uglednih profesorjev se med bobnarji prenašajo na seminarjih, mojstrskih tečajih ipd. Brez stika dijakov s tovrstnimi uvidi profesorjev si je težko predstavljati uspešno doseganje ciljev, ki so navedeni v tem učnem načrtu.

Za doseg omenjenih ciljev je bistvenega pomena tudi vzpostavitev dijakovega pravilnega osebnega sistema vsakodnevne vadbe, tako v vsebinskem kot v količinskem smislu. Učitelj naj temu posveča pozornost vsa štiri leta. Z dijakom naj izdelata natančen načrt, v katerem so zajete vse vsebine, ki so predvidene v srednješolskem izobraževanju. Ob sistematični vadbi naj si dijaki krepijo voljo, disciplino, vztrajnost, doslednost in samostojnost ter vedno močnejše čutijo potrebo po načrtnem delu in neprestanem izpopolnjevanju. S tem utrjujejo delovne navade in gradijo ustvarjalen odnos do dela. Tako dosežena spoznanja in glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega dijaka.

Prav tako pomembna je načrtna, sistematična psihološka priprava dijaka na nastope, izpite in tekmovanja, pri čemer mora biti optimalna realizacija omenjenih poustvarjalnih priložnosti končni cilj dolgoročnega načrtnega dela.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertnih prireditev, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati pouk. Dijak tako spoznava bogastvo glasbe in se srečuje z

ustvarjalnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojemanja, raven znanja in zmožnosti, dijaku pa daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov in znanja ter morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, pretok in izmenjavo izkušenj ter usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje glasbila, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost sporeda. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki pri komorni igri, v o-vokalno-inštrumentalnih sestavih, pri igranju v različnih orkestrih, pri korepeticijah ipd. Svoja teoretska znanja, pridobljena pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, oblikoslovja, pa tudi zgodovine, umetnostne ter zlasti glasbene zgodovine, lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšemu razumevanju in posledično tudi bolj kakovostni izvedbi skladb. Ob razločevanju in pronicanju v slogovne posebnosti, npr. *bebopa*, *swinga*, *latino jazz* ipd., si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega zgodovinskega obdobja.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne sodobne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri predmetu jazz bobni terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko učilnico, skladno s predpisi. Opremljena mora biti s kompletom bobnov (po možnosti z dvema kompletoma), z bobnarskim stolom, s kompletom činel, z nastavki za tiho igranje (*practis pads*), s kompletom latinskoameriških tolkal (bobni konga, bongos), z metronomom ali *ritem* napravo, ogledalom in avdiovizualnimi sredstvi (ojačevalnik, CD-predvajalnik, slušalke, računalnik). Šola naj ima na voljo vsaj osnovno zbirko jazzovskih plošč in literature, ki jo uporabljamo pri pouku.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	- visokošolskega izobraževanja jazz bobnov - srednješolskega izobraževanja jazz bobnov po določilih 93. členu ZOFVI